

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref
200801689

Vår ref
08/6423 SL RAH/KR

Dato
29.05.2009

Høring - NOU 2007:16 Ny skiftelovgivning

Vi viser til Justis- og politidepartementets høringsbrev 25. november 2008 om ovennevnte, og telefonsamtale 30. april 2009 mellom Ragnhild Helgesen og Katrine Kjærheim Fredwall hvor det ble avtalt utsatt høringsfrist til 1. juni d.å.

Finansdepartementet har forelagt utredningen for Skattedirektoratet som har gitt sin uttalelse i vedlagte brev 28. april 2009 til Finansdepartementet.

Finansdepartementet vil innledningsvis, i likhet med Skattedirektoratet, peke på at oppfølging og veiledning av pårørende om skifte ikke er en naturlig oppgave for skatteetaten. Vi slutter oss til skiftelovutvalgets vurderinger når de uttaler at de ikke går inn for at skattekontoret bør ha behandlingen av dødsboet frem til skifteform er avklart.

Skattedirektoratet viser videre til skiftelovutvalgets diskusjon om informasjonsutveksling etter dødsfall, og uttaler at det bør legges opp til en ordning som sikrer at folkeregisteret til enhver tid er så oppdatert som mulig. Vi er enige i at det bør legges til rette for raskest mulig oppdatering i folkeregisteret av statusendringer som følge av dødsfall, og vi støtter direktoratets anbefaling om å nedsette en

arbeidsgruppe for å vurdere nærmere hva som vil være mest hensiktsmessig når det gjelder rutiner og regler for informasjon om dødsfall.

Med hilsen

Unni Raadim e.f.

kst. avd.dir.

Ellen Gjerdal

lovrådgiver

Vedlegg

Gjenpart: Skattedirektoratet, ref.nr.: 2009/259414

Skatteetaten

Saksbehandler
Morten Stokbak Hagedal

Deres dato

Vår dato
28.04.2009

Telefon
22 07 79 95

Deres referanse

Vår referanse
2009/259414

FINANSDEPARTEMENTET
Postboks 8008 DEP
0030 OSLO

Høringsuttalelse NOU 2007:16

Vi viser til kontakt mellom deres Ragnhild Helgesen og vår Morten S Hagedal. Som påpekt er ikke Skattedirektoratet høringsinstans, men vi ønsker å komme med merknader på to punkter, som berører Skatteetaten.

I Melding om dødsfall til folkeregisteret

Vårt utgangspunkt er at folkeregisteret skal til enhver tid være oppdatert med grunnleggende opplysninger som aktører i samfunnet har behov for.

I denne sammenheng er spørsmålet om vi på en bedre måte enn i dag kan sikre at opplysninger om at en person er avgått ved døden er tilgjengelig i folkeregisteret. Spørsmålet er, om enn noe indirekte, behandlet på side 65- 71.

I forhold til utgangspunktet for skiftelovutvalgets drøftelse, peker vi innledningsvis på at vi ikke kan se at oppfølging og veiledning av pårørende om skifte er en naturlig oppgave for skatteetaten. Dette vil kreve omfattende kompetanseheving i vår veiledningsfunksjon, og det få koblinger til etatens andre oppgaver.

Så vidt vi forstår gjør tingrettene en utmerket jobb med veiledning i forhold til skifterettslige spørsmål.

I dag er det en omfattende utveksling av meldinger umiddelbart etter et dødsfall. I dag starter denne med at melding om dødsfall og legeerklæring leveres tingretten, lensmannskontoret, namsfogd eller politistasjon med sivile gjøremål. Det grunnleggende spørsmålet er, etter vår vurdering, om denne informasjonsutvekslingen kan gjøres mer effektiv enn i dag, f eks ved å utnytte informasjon fra legen på en annen måte enn i dag.

Utvalget foreslår at melding om dødsfallet nå skal leveres tingretten, og slik at man ikke lenger skal ha adgang til å melde dødsfallet hos lensmannen, namsfogden eller politistasjon med sivile gjøremål. I forhold til informasjonsflyt er dette forslaget, isolert sett, positivt.

Postadresse
Postboks 9200 Grønland
0134 Oslo
skattedirektoratet@skatteetaten.no

Besøksadresse:
Fredrik Selmers vei 4
Org.nr.: 974761076

Sentralbord
800 80 000
Telefaks
22 17 08 60

Utvalget diskuterer på side 70-71 deler av denne informasjonsutvekslingen. Etter vår vurdering har imidlertid skiftelovutvalget diskusjon om informasjonsutveksling etter dødsfall tatt et noe for snevert utgangspunkt. Dette har ført til at deler av informasjonsflyten ikke er diskutert.

Folkeregisteret er et grunndataregister på personområdet. Derfor bør det sikres at folkeregisteret til enhver tid er så oppdatert som overhodet mulig. En rekke offentlige og private aktører benytter data fra folkeregisteret som grunnlag for sin egen saksbehandling. Vi peker spesielt på at opplysning om dødsfall er viktig for å kunne stanse utbetaling av pensjon. I dag er det etablert en løsning med oversendelse direkte fra tingrettene til NAV på dette punkt, mens andre pensjonsutbetalere må avvente oppdatering av folkeregisteret.

I de aller fleste tilfeller foreligger en legeerklæring, som bekrefter dødsfallet, jf helsepersonelloven § 36. Så vidt forstås er en legeerklæring å anse som et vedtak om dødsfall. Alternativene til legeerklæring er dødsformodningsdom, dødsformodningskjennelse eller det noe upraktiske tilfelle som reguleres av likbehandlingsloven § 2, at det ”ved Besigtigelse af to voxne Personer er fundet klare Tegn paa, at Døden er indtraadt”

For folkeregisteret er det opplysninger fra denne legeerklæringen som danner utgangspunkt for å endre en persons status til *død*. Dette bør – av hensyn til alle andre brukere – skje så raskt som mulig etter dødsfallet.

Vi tillater oss å minne om at arbeidsgruppen som vurderte utveksling av grunndata på personområdet har vurdert spørsmålet i forbindelse med samspill, og uttaler, i avsnitt 6.4.5.1:

”Arbeidsgruppen har ikke foretatt noen inngående analyse av hvem som bør ha fagansvar for hvilke opplysninger. Så langt vi kan se er det i de fleste tilfeller grunn til å bygge videre på de lovregler om innmeldingsplikt som eksisterer på området i dag. *Når det gjelder dødsmeldinger har imidlertid arbeidsgruppen kommet fram til at innmeldingsplikten bør endres slik at dødsmelding sendes direkte til Folkeregisteret i tillegg til andre instanser.* Det kan også tenkes at det kan være ønskelig å gjøre andre endringer etter en nærmere utredning.” [vår uthevelse]

Hensynet til oppdatering av folkeregisteret trekker åpenbart i retning av at melding om dødsfall sendes direkte fra lege, sykehus eller sykehjem til folkeregisteret. Dette er en meldingsform som egner seg for elektronisk oversendelse. En tilsvarende løsning for elektronisk oversendelse fra sykehus til folkeregisteret i forbindelse med fødsler vil bli satt i produksjon i løpet av inneværende år, og det er grunn til å anta at det er betydelig overføringsverdi når det gjelder organisatoriske og teknologiske løsninger.

Utvalget foreslår i § 2-1 (1) at dødsfall skal meldes tingretten straks. Denne plikten legges på begravellesbyrået, § 2-1 (2). Dette innebærer i praksis at enten de pårørende eller begravellesbyråets representant må sørge for å utlevert legeerklæringen for så å påta seg en rolle som bud mellom legen og tingretten. Det fremstår ikke som klart hvorfor utvalget mener dette er en hensiktsmessig måte å flytte informasjonen på.

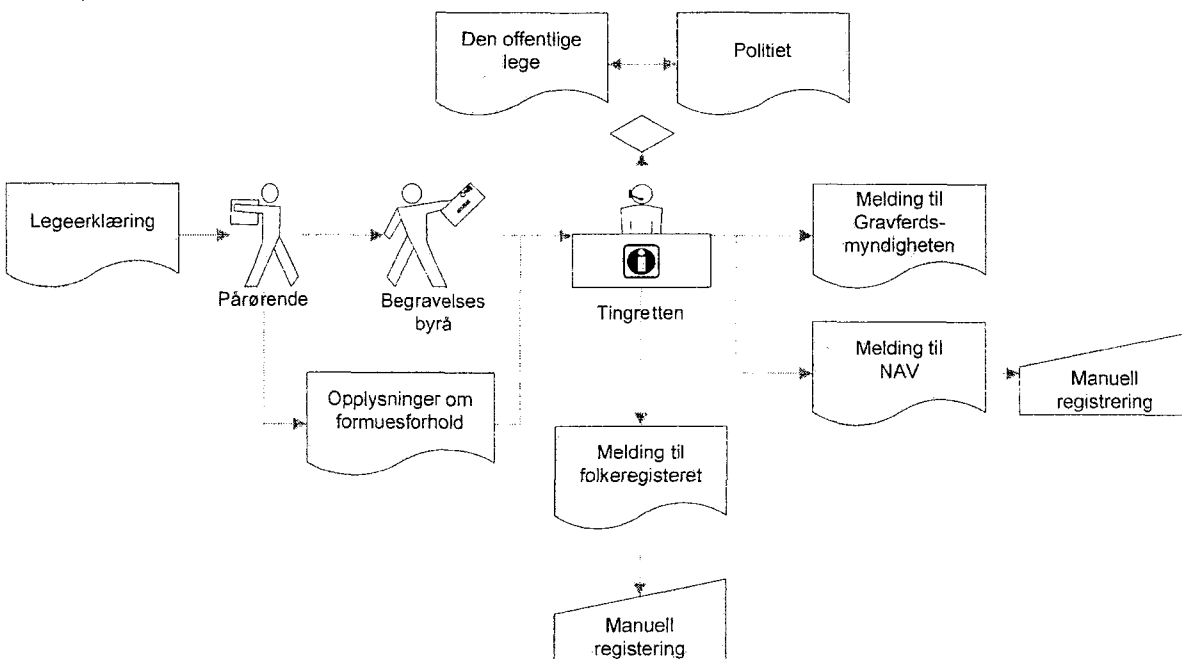
Etter vår vurdering er det få gode grunner for at legeerklæring ikke kan sendes direkte, enten til tingretten eller til folkeregisteret. Når utvalget foreslår at pårørende og begravelsesbyrået skal ha en lovpålagt plikt til å ivareta en budtjeneste mellom en lege og en offentlig instans, burde dette ha vært begrunnet.

I dag er praksis at ikke bare det som omfattes av forslaget § 2-1 (1) men også det som omfattes av § 2-1 (3) skal foreligge *før* melding sendes folkeregisteret, NAV og gravferdsmyndigheten, fra tingretten.

Etter vår vurdering er det få gode grunner til at denne informasjonen om et dødsfall ikke sendes tidligere.

Vi minner om at utvalget, etter mandat, 1 h), skulle "ved utarbeiding av nye regler ... legges til rette for bruk av elektronisk kommunikasjon internt mellom etatene og mellom etatene og brukerne". Så vidt vi kan se er det ikke tatt hensyn til dette i utvalgets diskusjon knyttet til behandling av meldinger.

Skissemessig legger utvalget opp til en dokumentflyt som ser slik ut:

Utvalget legger opp til en omfattende manuell behandling av opplysninger, og manuell registrering i en rekke systemer. Det kan synes som om utvalget, på side 70, høyre spalte, legger avgjørende vekt på at tingretten må få opplysningene direkte fra de pårørende eller deres representant, jf forslaget § 2-1 (2). Vi har forståelse for at det er avgjørende for tingrettens behandling at opplysningene er

tilgjengelig når de pårørende tar kontakt, men mener at det er mer rasjonelle måter å gjøre informasjonen tilgjengelig på.

Vårt utgangspunkt er at dagens rutiner, som i det vesentlige foreslås videreført, innebærer at det tar for lang tid før opplysningene om et dødsfall er tilgjengelig for *alle* som har behov for disse.

Dersom vi tar som utgangspunkt at målet er å få opplysninger fra legeerklæringen raskest mulig inn i folkeregisteret er det mest nærliggende at denne sendes elektronisk fra lege, sykehus eller sykehjem til folkeregisteret. Dette er meldinger som *ikke* krever menneskelig behandling, og de oppdaterte opplysningene vil være tilgjengelig i alle distribusjonskanaler dagen etter at de er mottatt. Dette innebærer også at NAV har opplysningene tilgjengelig i sine systemer. De vil være tilgjengelig for tingretten, om man søker opp personen i LOVISA; det vil kreve noe utviklingsarbeid om man skal starte saken *ex officio*.

Vi finner det ikke riktig, i en høringsuttalelse, å mer detaljert gå inn på hvordan dette kan løses i praksis. Dette krever et samarbeid med andre aktører. Vi anbefaler at Justisdepartementet tar initiativ til å nedsette en arbeidsgruppe med deltagere fra Domstoladministrasjonen, Skatteetaten, Arbeids- og velferdsetaten og aktuelle deltagere fra helsevesenet for å vurdere nærmere hvordan en slik informasjonsflyt kan legges opp.

II Dødsfall i utlandet

Det er noe uklart hvorfor utvalget har foreslått å regulere hvilke boer som kan behandles av norsk skiftemyndighet, § 1-4, men ikke hvilke dødsfall som skal meldes etter § 2-1.

Det kan synes som praksis, i det minste i enkelte lensmannsdistrikt, er å ta imot meldinger fra pårørende om dødsfall i utlandet; uten at legeerklæring følger med.

Av pedagogiske årsaker bør den territoriale avgrensning for plikten til å melde dødsfall til tingretten fremkomme, enten i lovens § 2-1 eller i forskrift.

Vær vennlig og oppgi vår referanse når du svarer.

Med hilsen

Jan Christian Sandberg
 Avdelingsdirektør
 Innovasjons- og utviklingsavdelingen
 Skattedirektoratet

Morten Sjøkkbak Hagedal